

Menetämmekö metsätiaiset?

Jorma Halonen

Ennen tavallisesta hömötiaisesta on viime vuosina tullut yksi luontokadon esimerkkilaji, kun erilaiset lintuseurannat ovat osoittaneet sen vähentyneen rajusti. Talvilintulaskentojen alkuvuosikymmenen vertailu tuoreisiin aineistoihin osoittaa töyhtö- ja kuusitiaisen olevan vielä tukalammassa asemassa.

Kaikille tutuista tali- ja sinitiaisesta voimme hyvällä syyllä puhua kaupunkitiaisina, koska ne ovat vahvasti sidoksissa ihmisten kaupunki- ja taajama-asutukseen. Niillä menee hyvin. Sen sijaan metsätiaisilla, hömö-, töyhtö-, kuusi- ja lapintiaisella, on aito ahdinko. Kumpikin ilmiö näkyy hyvin oheisessa taulukossa. Sinitiaisen on noussut eteläisenä lajina yhdeksi Lapin runsaimmista talvilinnuista, ja talitiaisten määrät ovat moninkertaistuneet talvilintulaskentojen alkuajoista 1950- ja 1960-luvuilta.

Hömötiaisen romahdus ei näy taulukossa selvästi, koska muun Lapin (Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alue) lukemat ovat nyt suuremmat kuin vuosikymmeniä sitten. Tämä selittynee sillä, että entinen metsätiaisen on oppinut tulemaan ruokintapaikoille ja on siksi nykyään helposti havaittava.

Vaikka lapintiaisen on taulukon mukaan kadonnut Meri-Lapin talvilaskennoista, muualla Lapissa tuoreimmat luvut ovat suurempia kuin aikaisemmat. Olisiko entisaikojen Metsä-Lapin mahtilinnulla sittenkin vielä toivoa?

Varpunen oli 1956-66 selvästi koko Lapin runsain talvilintu. Sitten se hupeni Meri-Lapissa ja on vähenemässä myös muualla Lapissa. Pikkuvarpusesta on saatu alueellemme kokonaan uusi talvilintu, mutta tietävästi varpusen väheneminen ei liity pikkuvarpusen menestykseen.

Myös viherpeippo oli täällä ennen talvilintuna tuntematon, mutta nykyään tavallinen. Taulukon alaosan rivit kertovat talvilinnuston selvästi runsastuneen ja monipuolistuneen. Täydellisen, kaikki lajit käsittävän, taulukon löydät netistä: www.xenus.fi ja www.lly.fi.

KUVATEKSTIT:

	1956-1966		2013-2023	
	Xenus	LLY	Xenus	LLY
PYY	0,5	0,8	0,5	0,3
RIEKKO	2,4	4,0	0,0	0,4
TEERI	2,3	4,7	0,6	1,4
METSO	0,2	1,4	0,1	0,1
KESYKYHKKY	6,7	1,7	4,3	5,1
KÄPYTIKKA	0,9	0,6	1,4	1,7
TILHI	8,7	14,2	28,9	31,3
KOSKIKARA	0,1	1,0	0,1	0,2
RÄKÄTTIRASTAS	1,0	0,3	4,2	1,3
SINITIAINEN	0,1	0,0	21,3	6,9

TALITIAINEN	12,9	7,3	53,9	43,7
KUUSITIAINEN	0,8	0,3	0,6	0,0
TÖYHTÖTIAINEN	0,9	0,7	0,2	0,0
HÖMÖTIAINEN	6,9	2,9	4,6	4,3
LAPINTIAINEN	0,1	0,5	-	0,8
KUUKKELI	0,4	1,3	0,0	0,5
HARAKKA	11,5	9,6	15,2	16,6
VARIS	4,5	0,9	10,8	12,5
KORPPI	0,8	3,3	1,8	2,8
VARPUNEN	18,4	18,6	2,0	16,2
PIKKUVARPUNEN	-	-	10,7	10,9
VIHERPEIPPO	-	-	10,5	13,9
Käpylinnut	7,4	2,0	5,7	0,4
PUNATULKKU	6,0	1,8	10,4	9,0
KELTASIRKKU	4,5	0,9	5,8	2,4
Yhteensä	113,7	92,2	216,8	196,5
Lajeja ka	25,1	27,6	40,4	35,6
Reittejä ka	6,7	15,9	24,0	35,1
Reittikilometrejä ka	68,5	141,5	223,1	262,0

Taulukko tulee valmiina graafikolta.

Hömötiaisia:

Takavuosisikymmeninä hömötiainen oli Suomen runsaimpia lintulajeja, nyt tunnettu esimerkki luontokadosta.

Töyhtötiainen:

Töyhtötiainen (kuvassa) ja kuusitiainen ovat Lapissa vielä pahemmassa ahdingossa kuin hömötiainen.

Pikkuvarpunen ja talitiainen:

Viime vuosikymmenten talvilintujen voittajia ovat pikkuvarpunen ja talitiainen. Jälkimmäinen on selvä ykköslaji koko Lapissa.

Käpytikka:

Käpytikka on ahkera kävijä ruokintapaikoilla. Sen asema on vankistunut selvästi.